

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ СУСПІЛЬНИХ НАУК
Кафедра політології і державного управління

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету суспільних наук

[Signature] /Остапець Ю. О./

[Signature] червня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЖІНОЧЕ ПОЛІТИЧНЕ ЛІДЕРСТВО

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	052 Політологія
Освітня програма	Політологія
Статус дисципліни	Вибіркова
Мова навчання	Українська

Ужгород 2024

Робоча програма навчальної дисципліни «Жіноче політичне лідерство» для здобувачів вищої освіти галузі знань **05 Соціальні та поведінкові науки** спеціальності **052 Політологія** освітньої програми «Політологія».

Розробниця: Колодій М.М., старша викладачка кафедри політології і державного управління

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні

кафедри політології і державного управління

протокол № 10 від 27 червня 2024 р.

Завідувач кафедри Ключкович А.Ю.

Схвалено науково-методичною комісією **факультету суспільних наук**

протокол № 8 від 27 червня 2024 р.

Голова науково-методичної комісії Попадич О.О.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 120	-	5
Кількість модулів – 1	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: немає аудиторних – немає самостійної роботи студента – немає	-	1
	Лекції:	
	-	10
	Практичні (семінарські):	
	-	-
Вид підсумкового контролю: залік.	Лабораторні:	
	-	-
Форма підсумкового контролю: усна.	Самостійна робота:	
	-	110

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою навчальної дисципліни «Жіноче політичне лідерство» є вивчення сутності гендерного аналізу та особливостей його застосування у сфері політичних відносин.

Завдання навчальної дисципліни:

- 1) знати про основні ознаки політичного лідерства та жіночого політичного лідерства;
- 2) розрізняти основні класичні й сучасні концепції політичного лідерства та концепції лідерства жінок;
- 3) розуміти проблеми і методи кількісного та якісного виміру жіночого політичного лідерства у політичній науці;
- 4) вміти характеризувати основні етапи розвитку жіночого політичного лідерства;
- 5) користуватися знаннями про жіноче політичне лідерство;
- 6) розуміти проблематику і специфіку розвитку сучасного жіночого політичного лідерства у світі та в Україні;
- 7) аналізувати взаємовідносини у межах політичного лідерства та аспекти жіночого політичного лідерства;
- 8) застосовувати навички прогнозування розвитку суспільно-політичних процесів на підставі аналізу суб'єктів політичного лідерства.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

- 1) **Інтегральна компетентність:** здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у політичній сфері, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням теорій і методів політичної науки.
- 2) **Загальні компетентності:**
 - ЗК03. Здатність бути критичним і самокритичним.
 - ЗК06. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
 - ЗК-07. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
 - ЗК08. Здатність працювати у міжнародному контексті.
- 3) **Спеціальні компетентності:**
 - СК01. Здатність використовувати категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки.
 - СК-03. Здатність описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.
 - СК06. Здатність аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «**Жіноче політичне лідерство**» є опанування таких навчальних дисциплін (ОК) освітньої програми (ОП):

- ОК05 Історія зарубіжних політичних вчень
- ОК07 Сучасна зарубіжна політологія
- ОК16 Елітологія

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми вивчення навчальної дисципліни «**Жіноче політичне лідерство**» повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Розуміти предметну область, етичні та правові засади професійної діяльності.	РН-01.
Вміти критично мислити у сфері професійної діяльності.	РН-03.
Знати свої права та обов'язки як члена демократичного суспільства та використовувати їх у професійній діяльності.	РН-06.
Розуміти історію, закономірності та етапи розвитку предметної сфери політології, знати її цінності та досягнення.	РН-07.
Вміти описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.	РН-10.
Вміти аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.	РН-12.

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «**Жіноче політичне лідерство**»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Розуміти зміст понять політичне лідерство та особливості категорій політичного лідерства жінок.	РН-01.
Вміти здійснювати дослідницьку професійну діяльність, крізь призму гендерних аспектів політичної участі та політичного лідерства.	РН-03.
Розуміти важливість застосування підходу орієнтованого на права людини у концепціях політичного лідерства демократичних держав.	РН-06.
Знати про особливості приходу жінок до влади та типологію політичного лідерства жінок.	РН-07.
Вміти описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у крізь призму феміністичного та гендерного підходів у політиці.	РН-10.
Вміти аналізувати взаємодію політичних акторів у межах стратегій політичного лідерства жінок та політичну поведінку у різних контекстах.	РН-12.

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- залік;
- індивідуальна робота у формі аналітичного есе;
- презентація результатів індивідуальної роботи.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: написання аналітичного есе.

Форма підсумкового семестрового контролю: усний залік.

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2		Разом за два модулі	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні заняття	-	0	-	-	0	0
Аналітичне есе	1	50	-	-	1	50
Презентація результатів індивідуальної роботи	1	50	-	-	1	50
Модульна контрольна робота	-	0	-	-	0	0
Разом	x	100	x	-	x	100

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Відповідно до «Положення про порядок та методику проведення семестрових (курсних) екзаменів і заліків в Ужгородському національному університеті» (затверджено Наказом Ректора ДВНЗ «УжНУ» № 698/01-17 від 08.05.2015 р.), знання здобувачів вищої освіти оцінюються як з теоретичної, так і з практичної підготовки за такими критеріями:

- 1) оцінку «відмінно» (90-100 балів, А) заслуговує здобувач, який:
 - всебічно і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом;
 - вміє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях;
 - засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою;
 - засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває;
 - вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію;
 - самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявив творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявив нахил до наукової роботи.
- 2) оцінку «добре» (82-89 балів, В) – заслуговує здобувач, який:
 - повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, в тому числі застосовує його на практиці, має системні знання в достатньому обсязі відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях;
 - має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем професійного спрямування;
 - під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправив, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;
- 3) оцінку «добре» (74-81 бал, С) заслуговує здобувач, який:

- в цілому навчальну програму засвоїв, але відповідає на екзамені з певною кількістю помилок;
 - вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність;
 - опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою;
- 4) оцінку «задовільно» (64-73 бали, D) – заслуговує здобувач, який:
- знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії;
 - виконує завдання непогано, але зі значною кількістю помилок;
 - ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою;
 - допускає на заняттях чи екзамені помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача знаходить шляхи їх усунення.
- 5) оцінку «задовільно» (60-63 бали, E) – заслуговує здобувач, який:
- володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер.
- 6) оцінка «незадовільно» (35-59 балів, FX) – виставляється здобувачу, який:
- виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань.
- 7) оцінка «незадовільно» (35 балів, F) – виставляється здобувачу, який:
- володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім;
 - допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою;
 - не може продовжувати навчання і не готовий до професійної діяльності після закінчення університету без повторного вивчення даної дисципліни.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

МОДУЛЬ I. ОСОБЛИВОСТІ ПОЛІТИЧНОГО ЛІДЕРСТВА ЖІНОК

Тема 1. Сутність, функції та класифікації політичного лідерства.

Предмет і завдання навчальної дисципліни. Історичний огляд основних концепцій лідерства. Сутність понять «політичне лідерство» та «політичний лідер». Ознаки політичного лідера. Характерні риси лідерства у політиці. Функції політичного лідерства.

Поняття «врядування», «управління», «керівництво», «влада». Природна обумовленість лідерства. Підходи до визначення «політичного лідерства» в Україні.

Складові політичного лідерства. Сучасна парадигма лідерства у сфері політичних відносин. Моделі приходу жінок до влади. Соціальні рівні лідерства. Формальне і неформальне політичне лідерство жінок.

Рівноправність жінок як питання перерозподілу влади. Жіночий рух як самостійний феномен суспільно-політичного життя XIX-XX століть. Рух суфражисток – перші кроки з реалізації гендерної рівності у політичній сфері.

Тема 2. Природа політичного лідерства та політичного лідерства жінок.

Природа політичного лідерства. Визначення основних понять політичного лідерства.

Основні етапи розвитку політичного лідерства. Міфологічно-релігійні уявлення про лідерство. Етичний підхід до проблеми лідерства і керівництва в Стародавньому Китаї. Концепція Лю Шао. Класифікація політичного лідерства у Стародавній Греції та Стародавньому Римі. Класифікація Н. Макіавеллі.

Теорії лідерства у XIX столітті: концепція героїчного детермінізму Т.Карлейля, А.Вуда; концепція соціального детермінізму: ідеалістичний варіант Г.Гегеля, матеріалістична концепція К.Маркса; адаптивно-еволюційна концепція А.Кребер і Р.Мертоні.

Психоаналітичний підхід до проблеми лідерства і керівництва: психоаналіз З. Фрейда і влада; концепція влади А.Адлера; підхід К.Юнга до проблеми влади; погляди В. Райха на владу; модель авторитарної особистості Е. Фромма; психоаналітична типологія лідерів.

Трансформація ідеології фемінізму у другій половині XX ст. Джерела фемінізму С. де Бовуар. Критика патріархальності та сексизму. Фемінізм і марксизм (К. Маркс, Ф. Енгельс, А. Бебель, О. Коллонтай, Е. Оуклі, Дж. Мітчел). Фемінізм і психоаналіз.

Тема 3. Міждисциплінарний характер вивчення жіночого політичного лідерства.

Методологічні основи міждисциплінарного дослідження проблем політичного лідерства жінок у соціально-поведінкових науках.

Політична наука та політична психологія лідерства. Органічний підхід Г. Спенсер. Г.Лебон про лідерство. О.Массінг про панування та домінування. Ж. Блондель про політичне лідерство.

Вплив особистості на політику за Ф.І. Грінстайн. Соціологія і соціальна психологія лідерства: Г. Тард про лідерство; концепція М. Вебера. Особливості лідерства в малих і великих групах.

Модель політичної системи традиційного суспільства, що побудована на домінуванні чоловіків. Корпоративність та ієрархічність “чоловічої політики”. Етапи становлення і основні положення чоловічого шовінізму. Поява жіночого питання, як такого, що намагалося змінити гендерні та політичні системи в країнах Західної Європи та США.

Виокремлення ідеології фемінізму з ідеологій лібералізму, соціалізму, радикалізму та націоналізму впродовж XIX – на початку XX століть. Трансформація ідеології фемінізму у другій половині XX століття. Тотальна критика патріархальності та сексизму.

Тема 4. Функції жіночого лідерства на різних рівнях: лідерка громади; лідерка суспільно-політичного руху та лідерка у системі владних відносин (національного та місцевого рівнів).

Функції політичних лідерів/лідерок в умовах кризової ситуації. Функції політичних лідерів/лідерок в умовах відносно стабільності суспільства: новаторська функція, комунікативна функція, організаторська функція, координаційна функція, інтегративна функція, функція легітимації.

Лідерки нового покоління. Сутність поняття «стратегічне лідерство». Сфери стратегічного лідерства жінок. Сфери лідерства жінок, що орієнтоване на задоволення практичних, а не стратегічних гендерних потреб.

Стилі політичного лідерства жінок та їх класифікація. Особиста ефективність лідерки. Технології делегування повноважень. Вибір стилю керівництва та лідерства. Стилі лідерства за Гоулманом. Принципи і навички лідерської поведінки. Розвиток особистості сучасної лідерки.

Тема 5. Типологія політичного лідерства та жіночого політичного лідерства.

Типологія лідерства за М. Вебером. Типологія лідерства, за стилем політики Гарольда Лассуелла: лідери-адміністратори, агітатори, теоретики. Типологія політичного лідерства Єжи Вятра за психологічними рисами і типами поведінки політичних лідерів. Типологія політичних лідерів Маргарет Херманн.

Типи лідерства за групами ознак: ефективність, психологічні особливості лідера, стиль впливу на послідовників, масштаб діяльності.

Лідерство трьох рівнів: лідерство жінок у малій групі («ділова» лідерка, «інтелектуальна» лідерка і «лідерка спілкування»); лідерка суспільного руху, організації, партії; політична лідерка.

Тема 6. Теорії походження політичного лідерства жінок.

Структура лідерства жінок та теорії його походження. Теорії особистісних якостей. Поведінкові теорії. Теорія індивідуалізованого лідерства. Ситуаційні теорії. Атрибутивні теорії. Теорії заміників лідерства. Теорії харизматичного лідерства.

Харизматичне лідерство. Сутність поняття «харизма». Функції харизми при забезпеченні влади. Співвідношення понять популярності і харизми, іміджу і харизми. Значення харизми для реалізації жіночого лідерства. Етичні прояви харизми. Ознаки неетичного харизматичного лідерства.

Суспільні виклики, що формують нові типи лідерства жінок.

Тема 7. Засоби та методи вимірювання політичного лідерства.

Гендерний аналіз як метод аналізу представництва жінок у владі. Різновиди гендерного аналізу. Проведення гендерних аналізів із застосуванням найрізноманітніших методик та технік. «Гендерний аналіз +» – метод оцінки аналізу політичних явищ. Гендерний аналіз як наскрізний компонент процесу вироблення політичних рішень.

Процедура та етапи проведення гендерного аналізу. Гендерна статистика та дані розподілені за статтю. Гендерний аналіз 3Р та гендерний аналіз 4Р. Досвід та практики використання гендерного аналізу в Україні.

Поняття та різновиди гендерного аудиту. Нормативні документи, що регулюють процедури проведення гендерного аудиту.

Гендерний аудит корпоративної культури. Гендерний аудит територій. Гендерний аудит безпеки. Методичні рекомендації Міністерства соціальної політики України щодо

проведення гендерного аудиту підприємствами, установами та організаціями. Перелік первинних документів і матеріалів для проведення гендерного аудиту.

Тема 8. Жіноче політичне лідерство в Україні.

Історичні витоки українського патріархату. Вплив релігійного фактору на розподіл ролей між чоловіками та жінками в суспільстві. Жіночий рух в Україні – історія, типологія, регіональні відмінності. Становлення та розвиток феміністичних ідеологій в Україні. Фемінізм і націоналізм.

Роль держави в трансформації гендерних відносин. Радянський гендерний контракт «мати, робітниця, домогосподарка». «Дилема переважаності» жінки в сім'ї та її загострення в умовах України. Співвідношення репродуктивної та продуктивної сфер життєдіяльності.

Демократизація українського суспільства і діяльність жінок у політичних партіях та громадських організаціях. Вплив «Помаранчевої революції» та «Революції Гідності» на формування політичного лідерства жінок в Україні. Регіональні особливості формування лідерства жінок у політиці. Порівняльна характеристика лідерських якостей жінок-лідерок в Україні.

Перспективи становлення інституту політичного лідерства в Україні. «Гендерні стелі» та «гендерні стіни» української політики. Методи та інструменти послаблення бар'єрів щодо участі жінок на рівні прийняття рішень.

Тема 9. Роль політичного іміджу в розвитку політичного лідерства жінок.

Поняття та різновиди політичного іміджу. «Теорія героїв» та «теорія рис». Сучасні підходи до визначення проблеми іміджу політичного лідерства. Позитивні та негативні риси політичного іміджу лідера/лідерки, механізми його формування.

Відбір і підготовка політичних лідерів/лідерок. Мотиви, що спонукають жінок включатися у боротьбу за владу й проявляти політичне лідерство: егоцентричні та соціоцентричні. Лідерські якості політиків та політикинь, що актуальні в сучасних умовах: порядність, професіоналізм, патріотизм.

Поняття стилю політичного лідерства жінок. Лідерство «на підборах» та «без підборів».

Механізми формування іміджу національного лідера. Роль масової культури та медіа у формуванні іміджу політичного лідера/лідерки. Політична реклама та сексизм.

Тема 10. Політичне лідерство жінок в умовах воєнних конфліктів.

Фактори впливу на формування гендерної політики в Україні в умовах війни. Можливості і перспективи розвитку суспільних і політичних рухів з урахуванням питань гендерної політики.

Резолюція Ради Безпеки ООН 1325 «Жінки. Мир. Безпека.» як документ залучення жінок на рівень прийняття рішень в умовах воєнних конфліктів. Національний план Уряду України на період до 2025 року щодо реалізації Резолюції.

Проблеми інтеграції України в міжнародне співтовариство. Міжнародні чинники впливу на гендерну політику в Україні в умовах війни. Рівні права та можливості жінок і чоловіків, як невід'ємний елемент громадянського суспільства. Ініціативи щодо утвердження принципу рівних прав і можливостей в армії. Лідерство жінок в армії в умовах війни.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання: заочна					
	Усього	у тому числі:				
лекції		практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота	
1-й семестр						
Модуль І. Особливості політичного лідерства жінок						
Тема 1. Сутність, функції та класифікації політичного лідерства.	11	-	-	-	-	11
Тема 2. Природа політичного лідерства та політичного лідерства жінок.	13	2	-	-	-	11
Тема 3. Міждисциплінарний характер вивчення жіночого політичного лідерства.	11	-	-	-	-	11
Тема 4. Функції жіночого лідерства на різних рівнях: лідерка громади; лідерка суспільно-політичного руху та лідерка у системі владних відносин (національного та місцевого рівнів).	13	2	-	-	-	11
Тема 5. Типологія політичного лідерства та жіночого політичного лідерства.	13	2	-	-	-	11
Тема 6. Теорії походження політичного лідерства жінок.	11	-	-	-	-	11
Тема 7. Засоби та методи вимірювання політичного лідерства.	11	-	-	-	-	11
Тема 8. Жіноче політичне лідерство в Україні.	13	2	-	-	-	11
Тема 9. Роль політичного іміджу в розвитку політичного лідерства жінок.	11	-	-	-	-	11
Тема 10. Політичне лідерство жінок в умовах воєнних конфліктів.	13	2	-	-	-	11
Разом за модуль	120	10	-	-	-	110
Разом за семестр	120	10	-	-	-	110

6.3. Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Тема 1. Сутність, функції та класифікації політичного лідерства.	-	-
2.	Тема 2. Природа політичного лідерства та політичного лідерства жінок.	-	-
3.	Тема 3. Міждисциплінарний характер вивчення жіночого політичного лідерства.	-	-
4.	Тема 4. Функції жіночого лідерства на різних рівнях: лідерка громади; лідерка суспільно-політичного руху та лідерка у системі владних відносин (національного та місцевого рівнів).	-	-
5.	Тема 5. Типологія політичного лідерства та жіночого політичного лідерства.	-	-
6.	Тема 6. Теорії походження політичного лідерства жінок.	-	-
7.	Тема 7. Засоби та методи вимірювання політичного лідерства.	-	-
8.	Тема 8. Жіноче політичне лідерство в Україні.	-	-
9.	Тема 9. Роль політичного іміджу в розвитку політичного лідерства жінок.	-	-
10.	Тема 10. Політичне лідерство жінок в умовах воєнних конфліктів.	-	-
Разом		-	-

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Тема 1. Сутність, функції та класифікації політичного лідерства.	-	11
2.	Тема 2. Природа політичного лідерства та політичного лідерства жінок.	-	13
3.	Тема 3. Міждисциплінарний характер вивчення жіночого політичного лідерства.	-	11
4.	Тема 4. Функції жіночого лідерства на різних рівнях: лідерка громади; лідерка суспільно-політичного руху та лідерка у системі владних відносин (національного та місцевого рівнів).	-	13
5.	Тема 5. Типологія політичного лідерства та жіночого політичного лідерства.	-	13
6.	Тема 6. Теорії походження політичного лідерства жінок.	-	11
7.	Тема 7. Засоби та методи вимірювання політичного лідерства.	-	11
8.	Тема 8. Жіноче політичне лідерство в Україні.	-	13
9.	Тема 9. Роль політичного іміджу в розвитку політичного лідерства жінок.	-	11
10.	Тема 10. Політичне лідерство жінок в умовах воєнних конфліктів.	-	13
Разом		0	110

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ ДИСЦИПЛІНА

Обладнання: Ноутбук, проектор, клікер.

Програмне забезпечення: операційною система Windows та програмний пакет Microsoft Office.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Гендерно орієнтоване врядування: практичний посібник / Іваніна Т., Кисельова О., Колодій М. – Київ: Видавничо-поліграфічна компанія «Юстон», 2021. 116 с.
2. Грабовська І. Ladies first: Феномен жіночого політичного лідерства в Україні / І. Грабовська, Л. Кобелянська. – Київ : К.І.С., 2007. – 144 с. Режим доступу: https://gender.org.ua/images/lib/ladies_first.pdf
3. Жінки в політиці: міжнародний досвід для України / За заг. ред.: Яни Свєрдлюк та Світлани Оксамитної // За матеріалами міжнародного наукового семінару «Жінки в політиці: міжнародний досвід для України», Київ – НаУКМА – 7 жовтня 2005 року. – К.: Атіка, 2006. – 272 с. Режим доступу: https://dfc.ukma.edu.ua/books/women_politics_ukr_text.pdf
4. Кобелянська Л. 50/50: сучасне гендерне мислення: словник / Л. Кобелянська, Т. Мельник. К. : К.І.С., 2005. 280 с.
5. Маланчук-Рибак О. Жінка в історії: Навчальна хрестоматія для студентів історичних та гуманітарних факультетів університетів. Львів, 2002., 336 с.
6. Мельник Т. М. Гендер як наука та навчальна дисципліна / Т. М. Мельник // Основи теорії гендеру: Навчальний посібник. – К.: К.І.С., 2004. – 536 с.
7. Мельник Т. М. Творення суспільства гендерної рівності: міжнародний досвід. Закони зарубіжних країн з гендерної рівності / Т. М. Мельник. 2-ге допов. вид. К., 2010. 440 с.
8. Основи теорії гендеру: Навчальний посібник. К.: “К.І.С.”, 2004. 536 с.
9. Пірен М. Лідерство: сутність та реалізація в українському суспільстві: навч. посіб. К.: Ун-т «Україна». 2012. 232 с.
10. Політичне лідерство: навч. посіб. / авт. кол.; за заг. ред. В. А. Гошовської, Л. А. Пашко. К.: НАДУ, 2013. 300 с. Режим доступу: http://academy.gov.ua/NMKD/library_nadu/Navch_Posybniky/a925f1b5-6ad3-4c5c-8199-13dd1aa7ce14.pdf
11. Сопівник Р.В., Сопівник І.В., Варивода Н.А. Лідерологія: навчальний посібник. К.: «Компринт», 2018. 488 с.
12. Теорія і практика формування лідера: навчальний посібник / О.Г. Романовський, Т.В. Гура, А.Є. Книш, В.В. Бондаренко. Харків, 2017. 100 с. Режим доступу: http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/31806/1/Romanovskyi_Teoriia_i_praktyka_formuvannia%20lidera_2017.pdf

Допоміжна література

1. Бовуар, Сімона де. Друга стаття. Режим доступу: http://chtyvo.org.ua/authors/de_Bovuar_Simona/Druha_stat_Tom_1/
2. Богачевська-Хом'як Марта “Білим по білому: Жінки у громадському житті України. 1884–1939”. Львів: Український католицький університет, 2018. 520 с.
3. Джон Стюарт Міль. Підпорядкування жінок. Режим доступу: <http://litopys.org.ua/mill/mill24.htm>
4. Кауфман Майкл, Кімел Майкл. Чоловіки про фемінізм / Пер. О. Любарська. Київ: Книголав, 2019.
5. Кімел М. Генероване суспільство / Кімел Майкл [Пер. з англ. С. Альошина]; Наук. ред. С. Оксамитна. – К.: Сфера, 2003. – 490 с. Режим доступу: http://www.insight-ukraine.org/uploads/files/genderovane_suspil_sm.pdf
6. Кісь Оксана. Моделі конструювання гендерної ідентичності жінки в сучасній Україні // Незалежний культурологічний часопис «І». 2003. № 27.
7. Кормич Л. І. Гендерний аспект феномену політичного лідерства: теоретичні засади. Актуальні проблеми політики, 2014, Вип. 52, С. 19-26.

8. Кулачек О. Роль жінки в державному управлінні: старі образи, нові обрії : [монографія] / Ольга Кулачек. К. : Вид-во Соломії Павличко "Основи", 2005. 304 с.
9. Лідерські стилі та навички. Що означає «хороший/а лідер/лідерка»? Робочий зошит Модуль 2. Національний Демократичний Інститут. Режим доступу: https://50vidsotkiv.org.ua/wp-content/uploads/pdf/NDI_Handbook_Mod2_updated.pdf
10. Марценюк Т. Українська політика – іменник нежіночого роду? // Критика. – Липень-серпень 2012. – Рік XVI, Число 78 (177178).
11. Марценюк Тамара. Гендер для всіх. Київ: "Основи", 2017. 256 с.
12. Методологія дослідження політичної участі жінок: поєднання традиційної політичної теорії та гендерного підходу. Режим доступу: <https://core.ac.uk/download/pdf/268616808.pdf>
13. Мілет Кейт. Сексуальна політика. /Пер. Уляна Потятиник, Петро Таращук. Київ: Основи, 1998. 619 с.
14. Морарь М. Партійне лідерство як політичне явище: Монографія. Київський національний університет імені Тараса Шевченка. 2011. Режим доступу: <http://www.tsatu.edu.ua/shn/wp-content/uploads/sites/59/partijne-liderstvo-jakpolitychne-javyshche.pdf>
15. Плужник А. О. Гіллари Клінтон і Дональд Трамп: порівняльна характеристика політичних лідерів. Вісник національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого». Серія: Соціологія, 2016, № 3, С. 281-282.
16. Рудич Ф. Політичне лідерство на пострадянському просторі: методологічний контекст / Ф. Рудич // Політичний менеджмент. – 2006. – Спецвипуск. – С. 5–15.
17. Скорик М. М., Євменова Т. М. Аналіз жіночого політичного лідерства: теорії і контекст // Проблеми політичної психології та її роль у становленні громадянина Української держави: Зб. наук. праць. – Вип. 12. – К., 2011. – С. 145-163.
18. Скорик М.М. Жінки в політиці України на місцевому рівні: шляхи, проблеми, участь: аналіт. звіт / [Скорик М. М.]; Всеукр. громад. орг. «Жіночий консорціум України», Київ. ін-т гендер. дослідж. Київ : ІТЕМ, 2014. 64 с.
19. Степаненко К., Кирило В. Жінки в політиці (світовий та український досвід). Дніпро : Ліра, 2019. 99 с.
20. Татенко В. Лідерство у гендерному вбранні. Або про лідерів-чоловіків і лідерів-жінок. Соціально-психологічні студії. К.: Видавничий дім «Корпорація», 2004. 536 с.
21. Тишко І. Жінки в політиці України: 100 років еволюції. Електронний ресурс. Режим доступу: <https://genderindetail.org.ua/season-topic/polityka/zhinki-v-polititsi-ukraini-100-rokiv-evolyutsii-134913.html>
22. Фрідріх Енгельс. Походження родини, приватної власності та держави: Режим доступу: <https://vpered.wordpress.com/2011/02/24/engels-der-ursprung-der-familie/>
23. Ярош О., Уїмет Анн Гендерний аналіз виборчого законодавства України, національний та міжнародний погляди. – Проект «Сприяння розробці Виборчого кодексу в Україні, «Сприяння подальшому зміцненню виборчих процесів в Україні». – 2009. – 163 с.
24. Dworkin, Andrea (1974). Woman Hating. New York: Penguin Books. Режим доступу: <https://www.feministes-radicales.org/wp-content/uploads/2010/11/Andrea-DWORKIN-Woman-Hating-A-Radical-Look-at-Sexuality-1974.pdf>
25. Robert J. Stoller. Sex and Gender: The Development of Masculinity and Femininity. Karnac Books, 1994. 400 p.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

Міжнародні документи:

1. Декларація тисячоліття Організації Об'єднаних Націй. Прийнята резолюцією №55/2 Генеральної Асамблеї ООН від 8 вересня 2000 року. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_621#Text
2. Європейська хартія рівності жінок і чоловіків у житті місцевих громад, травень 2006 року (The European Charter for Equality Of Women And Men in Local Life, May 2006). Режим доступу: <https://www.auc.org.ua/novyna/evropeyska-hartiya-rivnosti-zhinok-i-cholovikiv-u-zhytti-miscevyh-gromad>
3. Загальні рекомендації, ухвалені Комітетом ООН з ліквідації дискримінації щодо жінок від 25 липня 2015 р. (CEDAW/C/GC/33). Режим доступу: <https://land.gov.ua/wp-content/uploads/2019/01/%D0%97%D0%B0%D0%B3%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D1%96-%D1%80%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D0%B4%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%97-%D0%9A%D0%BE%D0%BC%D1%96%D1%82%D0%B5%D1%82%D1%83-%D0%9E%D0%9E%D0%9D.pdf>
4. Конвенція про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок (CEDAW) / Переклад з російської, публ. Сборник Международных договоров СССР, вып. XXXVII. М., 1983, С. 26-36. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_207
5. Конвенція Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу з цими явищами, або Стамбульська конвенція від 11 травня 2011 року (Council of Europe Convention on preventing and combating violence against women and domestic violence; Istanbul Convention, Istanbul, 11.V.2011). Режим доступу: <https://rm.coe.int/1680093d9e>
6. Пекінська Платформа Дій та Пекінська декларація, прийняті на четвертій Всесвітній конференції зі становища жінок у м. Пекін 15 вересня 1995 року. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_507#Text
7. Перетворення нашого світу: Порядок денний в області сталого розвитку на період до 2030 року: резолюція Генеральної Асамблеї ООН № 70/1 від 25 вересня 2015 року (Resolution of the United Nations General Assembly № 70/1 of 25 September, 2015 «Transforming our World: the 2030 Agenda for Sustainable Development»). Режим доступу: <http://sdg.org.ua/ua/resources-2/344-2030-2015>
8. Резолюція 1325 (2000) «Жінки, Мир, Безпека», ухвалена Радою Безпеки на її 4213-му засіданні, 31 жовтня 2000 року. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_669#Text

Закони України:

9. Конституція України, прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року (Закон України від 28 червня 1996 року № 254к/96-ВР). Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>
10. Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків: Закон України від 08 вересня 2005 року № 2866-IV. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2866-15#Text>
11. Про запобігання та протидію домашньому насильству: Закон України від 07 грудня 2017 року № 2229-VIII. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19#Text>
12. Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні: Закон України від 06 вересня 2012 року № 5207-VI. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5207-17#Text>

Укази Президента України:

13. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року: указ Президента України від 30 вересня 2019 року № 722/2019. Режим доступу: <https://www.president.gov.ua/documents/7222019-29825>

Розпорядження Кабінету Міністрів України:

14. Про затвердження Національного плану дій з виконання резолюції Ради Безпеки ООН 1325 «Жінки, мир, безпека» на період до 2025 року: розпорядження Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2020 року № 1544-р (із змінами, внесеними згідно з Розпорядженням КМ №1150-р від 16.12.2022). Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1544-2020-%D1%80#Text>